

Memorandwm Esboniadol i Reoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) (Diwygio) 2023

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Adran Llywodraeth Leol Llywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r Rheoliadau uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) (Diwygio) 2023.

Rebecca Evans AS
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol
14 Medi

1. Disgrifiad

Mae Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) (Diwygio) 2023 ("Rheoliadau 2023") yn diwygio Rheoliadau Pwyllgorau Safonau (Caniatáu Gollyngiadau) (Cymru) 2001 ("Rheoliadau 2001") i ychwanegu cyd-bwyllgorau corfforedig a sefydlir gan reoliadau a wneir o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ("Deddf 2021") at y diffiniad o "awdurdod perthnasol". Mae Rheoliadau 2001 yn nodi'r amgylchiadau a'r weithdrefn i bwyllgor safonau awdurdod perthnasol ganiatáu gollyngiadau rhag gwaharddiadau yn y cod ymddygiad ar gyfer aelodau neu aelodau cyfetholedig o'r awdurdod perthnasol hwnnw.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae'n bosibl y bydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad am nodi bod yr Offeryn Statudol hwn yn rhan o becyn o offerynnau sy'n sail i sefydlu cyd-bwyllgorau corfforedig ac sydd â'r nod o sicrhau eu bod yn ddarostyngedig i'r un gofynion gweinyddu a llywodraethu â gweddill llywodraeth leol. Mae'n ffurfio rhan o grŵp o Reoliadau a Gorchmynion sy'n cymhwyso Rhan 3 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol ("Deddf 2000") i gyd-bwyllgorau corfforedig.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf 2021 yn darparu ar gyfer fframwaith cydweithio rhanbarthol rhwng Cynghorau bwrdeistref sirol sir a chynghorau bwrdeistref sirol. Cymeradwywyd setiau unigol o Reoliadau Sefydlu gan y Senedd o dan Ran 5 o Ddeddf 2021 i greu pedwar cyd-bwyllgor corfforedig o 1 Ebrill 2021 sy'n cyd-ffinio ag ardaloedd bargeinion dinesig a thwf Cymru.

Mae adran 81 (5)(a) a (b) o Ddeddf 2000 yn caniatáu i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau sy'n rhagnodi'r amgylchiadau lle y caiff pwyllgorau safonau roi gollyngiadau i aelod neu aelod cyfetholedig awdurdod perthnasol rhag y gwaharddiadau a nodir yn narpariaethau gorfodol cod ymddygiad yr awdurdod hwnnw a'r weithdrefn sydd i'w dilyn ar gyfer rhoi gollyngiad o'r fath. Mae cyd-bwyllgor corfforedig yn awdurdod perthnasol at ddibenion Rhan 3 o Ddeddf 2000 (adrannau 49(6) ac 83).

Arferwyd y pŵer yn adran 81(5)(a) a (b) o Deddf 2021 i wneud Rheoliadau 2001 ac felly dibynnir arno i wneud y diwygiad i'r Rheoliadau hynny gan ychwanegu cyd-bwyllgorau corfforedig at y diffiniad o "awdurdod perthnasol".

4. Diben y deddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Mae cyd-bwyllgorau corfforedig yn gyrff corfforedig a sefydlir drwy reoliadau, ac maent yn cynnwys y Cynghorau bwrdeistref sirol sir a'r Cynghorau bwrdeistref sirol bwrdeistref sirol yng Nghymru a bennir yn y rheoliadau sefydlu. Mewn rhai amgylchiadau mae Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru yn aelodau o gyd-bwyllgor corfforedig hefyd. Lle y bo hyn yn wir, fe'i nodir yn rheoliadau sefydlu'r cyd-bwyllgor corfforedig perthnasol.

Mae Rheoliadau 2023 yn ychwanegu cyd-bwyllgor corfforedig a sefydlir o dan Ran 5 o Ddeddf 2021 at y diffiniad o "awdurdod perthnasol" yn Rheoliadau 2001. Mae hyn yn sicrhau bod Rheoliadau 2001 yn gymwys i gyd-bwyllgorau corfforedig o ran rhoi gollyngiadau gan bwyllgorau safonau i aelodau ac aelodau cyfetholedig rhag y gwaharddiadau yn narpariaethau gorfodol eu codau ymddygiad, yn yr un modd ag y byddai hynny'n gymwys i awdurdodau perthnasol eraill.

Mae Rheoliadau 2023 yn rhan o becyn o ddiwygiadau i ddeddfwriaeth sy'n sail i bob cyd-bwyllgor corfforedig ac sy'n rhoi'r fframwaith deddfwriaethol angenrheidiol ar waith ar gyfer gweinyddu a llywodraethu cyd-bwyllgorau corfforedig yn effeithiol.

Y bwriad cyffredinol yw y bydd cyd-bwyllgor corfforedig yn rhan o'r "teulu llywodraeth leol" ac y bydd yn ddarostyngedig i raddau helaeth i'r un pwerau a dyletswyddau ag Cyngorau bwrdeistref sirol bwrdeistref sirol, neu bwerau a dyletswyddau tebyg, yn y ffordd y maent yn gweithredu ac yn cael eu llywodraethu.

5. Ymgynghori

Mae'r dull cyffredinol o ddatblygu'r fframwaith deddfwriaethol sy'n sail i gyd-bwyllgorau corfforedig a'r dyletswyddau a ddylai fod yn gymwys wedi'i ddatblygu ar y cyd â Llywodraeth Leol, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a nifer o rwydweithiau proffesiynol, gan gynnwys, er enghraifft, Cyfreithwyr mewn Llywodraeth Leol a Chymdeithas Trysoryddion Cymru.

Roedd yr ymgynghoriad ar Rheoliadau Cyd-bwyllgorau Corfforedig (Cyffredinol) (Cymru) 2022 rhwng 10 Tachwedd 2021 a 22 Rhagfyr 2021 yn gofyn i ymatebwyr a oeddent yn cytuno â'r dull arfaethedig o roi effaith lawn i gymhwysiad Rhan 3 o Ddeddf 2000 i gyd-bwyllgorau corfforedig ac roedd yn nodi'n glir y gorchmynion a'r rheoliadau penodol y byddai'n rhaid eu diwygio wedi hynny. Roedd pawb a ymatebodd i'r ymgynghoriad hwnnw yn cytuno â'r dull a amlinellwyd.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Nid oes asesiad effaith rheoleiddiol ar wahân wedi'i lunio mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. Fodd bynnag, roedd yr asesiad effaith rheoleiddiol ar gyfer Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y De-ddwyrain (Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y De-orllewin (Cymru) 2021 yn asesu'r costau a'r manteision posibl sy'n gysylltiedig â sefydlu'r cyd-bwyllgorau corfforedig drwy reoliadau. Wrth asesu'r costau a'r manteision posibl, ystyriodd yr asesiad effaith rheoleiddiol y bwriad polisi cyffredinol y dylid trin cyd-bwyllgorau corfforedig fel rhan o'r "teulu llywodraeth leol". Felly, cafodd y costau sy'n gysylltiedig â chymhwyso Rheoliadau 2001 i Gyd-bwyllgorau Corfforedig eu hystyried fel rhan o'r asesiad effaith rheoleiddiol ar y rheoliadau sefydlu eu hunain.

Mae copi o'r [Asesiad Effaith Rheoleiddiol](#) ar gyfer Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Canolbarth (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (Cymru) 2021, Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y De-ddwyrain

(Cymru) 2021 a Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y De-orllewin (Cymru) 2021 ar gael fel rhan o'r ddogfennaeth berthnasol sy'n cyd-fynd â'r Rheoliadau hynny.